

„A Parlamenten átcsapott a politika” – véli a Fidesz elnöke

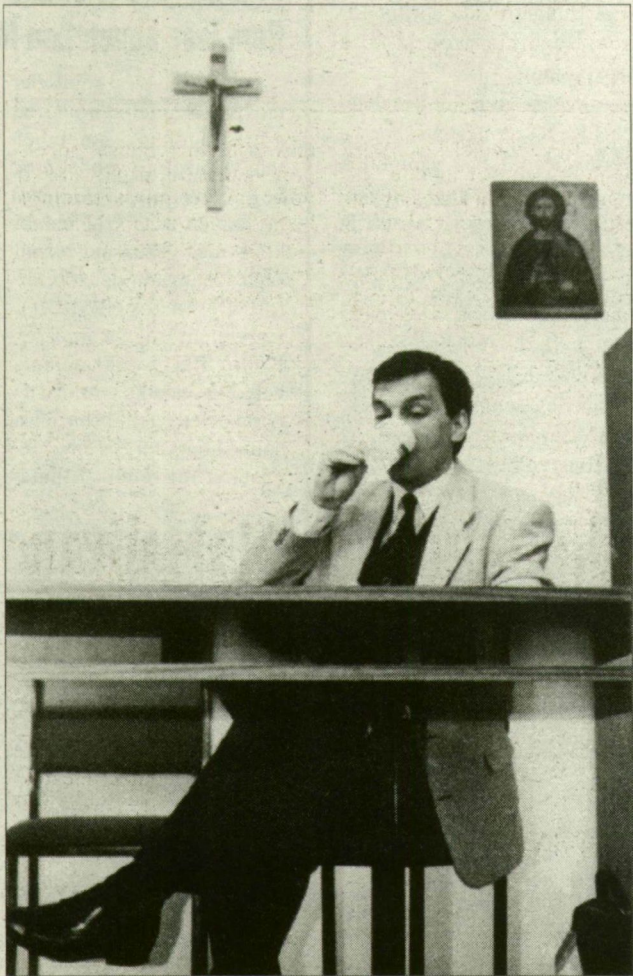
A Katolikus Egyetemisták és Főiskolások Egyesületének vendége volt hétfőn este a szegedi Katolikus-házban Orbán Viktor, a Fiatal Demokraták Szövetségének elnöke. Az ellenzéki pártpolitikust a „polgári szövetség” jövőjéről, a Fidesz és az egyházak viszonyáról, az európai integráció feltételeiről, illetve aktuálpolitikai kérdésekről faggatták a diákok és tanárok. A beszélgetés végén a Délmagyarország is kérdezett.

■ A Fidesz, mint polgári párt, milyennek látja most, a kormánydöntések tükrében a magyarság polgárosodásának esélyeit?

– Ha az elmúlt néhány hónap intézkedéseit valamely közös társadalompolitikai cél mentén próbáljuk megérteni, akkor megtaláljuk a kormányzó pártok indítékát, ami a polgári középrétegek legyengítése, illetve fölszámolása. Az ingatlanadó például a saját ingatlan létrehozásának vágyát igyekszik lohasztani azokban, akik házat szerettek volna családjuknak. Aztán: a családi pótlék, a gyed és a gyes megvonása a középrétegek egy részét a szegénységi szint alá fogja süllyeszteni. A kultuszminisztérium nemzeti kultúra iránti érzéketlensége, a most folyó kulturális gyarmatosítás a polgárság öntudatát gyengíti meg.

■ A fiatal családokat, a bérből és fizetésből élőket érinti leginkább katasztrofálisan a kormánydöntéssorozat. Mit tehet e csoportokért a Fidesz, melynek jó részét fiatalok a tagjai, mit a parlamenti ellenzéki pártok, s mi a civil szféra dolga?

– Itt ma a legfontosabb politikai cél a fiatal családok

Orbán Viktor: – Családromboló politika folyik. (Fotó: Révész Róbert)

megvédése. Ezért először is elmagyarázzuk a kormánynak, hogy nem, s miért nem jó, amiket csinál. Másrészt megpróbáljuk rábírní a köztársasági elnököt, hogy forduljon szembe a kormánnyal. A harmadik, hogy a fiatalokat is mozgósítsuk, s elmondjuk, hogy mindehol, a munkahelyen, a szakszervezetnél, ha kell, utcai demonstrációkkal tegyék nyilvánvalóvá, hogy azt akarják, a

kormány hátráljon meg. A negyedik, hogy kármentő jellegű javaslatokat teszünk a kormánynak. Ilyen a családi adózás, vagy hogy a gyermeknevelés költségeit ismerjék el az adókban, és állítsák vissza a gyermekek utáni kedvezményt, a bölcsődei fejkvótákat emeljék. Az ellenzéki pártok megnyilatkozásai egy irányba mutatnak, határozottságra, de higgadságra intenek. A család

mint érték védelméről van szó, ezért várom, hogy például az egyházak és a civil szervezetek is ráirányítsák arra a figyelmet, hogy családromboló politika folyik. Ma a Parlamenten átcsapott a politika. Mindenkinek mozgolódní kell, ki kell fejeznie elégedetlenségét.

■ Miért nem örül a Fidesz elnöke, az európai integrációs ügyekkel foglalkozó bizottság elnöke annak, hogy „jósomszédi és barátsági szerződést” köt Magyarország Szlovákiával?

– Mert ez egy olyan szerződés, amelyben Horn Gyula lemondott a határon túli magyarokról, mert minden olyan kérdésben, mely számukra fontos lett volna, meghátrált, mert átadta őket a szlovákok kényének-kedvének. Ezek után a Parlamentben meg kell győznünk a kormánypártiakat, hogy ne szavazzák meg saját kormányuk előterjesztését, illetve olyan kiegészítő csomagot kell benyújtatunk, mely e rossz alapszerződést jóvá fordítja át, s el kell érünk, hogy amíg e csomag nem valósul meg, addig ne ratifikáljuk az alapszerződést. Figyelni kell az elkövetkező hetek, hónapok történéseire, mert kiderül, hogy milyen károkat okozott az alapszerződés. A határokon túli magyarok egyre nehezebb helyzetbe kerülnek Szlovákiában, s a konfliktus a magyar és a szlovák kormány között nőni fog. Olyan alapszerződést kötött a kormány, mely a kapcsolatainkat Szlovákiával kielezi, nem pedig rendezi. A vita már most megindult arról, hogy ki hogyan értelmezi az alapszerződést. Márpedig Szlovákia és Magyarország számára egyaránt rossz következményekkel jár, hogy veszekedő szomszédok képét mutatjuk.

Üjszászi Ilona

Nőtt a magyar devizatarthaték

(Folytatás az 1. oldalról.)

Elmondta, hogy az ország devizahelyzete tovább stabilizálódott a kormány közelmúltban meghozott intézkedései hatására. Az ország hitel-visszafizetési kötelezettségei az idén még 2,6-2,7 milliárd dollárt tesznek ki. Az MNB azzal számol, hogy a vállalatok, illetve a bankok megközelítően ugyanannyi hitelt vesznek fel külföldről, mint tavaly. Ezt már az első két hónap adatai is alátámasztják. A jelek szerint a vállalati hitelfelvétel várhatóan eléri, meghaladja az egymilliárd dollárt, a bank-szektoré pedig 0,5 milliárd dollár körül alakul. A Magyar Nemzeti Bank ez évi hitelfelvételi terve 1,5 milliárd dollár volt az év elején. A márciusi helyzet alapján már csak mintegy egymilliárd dollár a hitel-felvételi igény. Már az sem okozna gondot, ha az év hátralévő kilenc hónapjában az MNB egyáltalán nem venne fel hitelt. Ebben az esetben a devizatarthatékok szintje 6 milliárd dollár körül alakulna, amely még akkor is igen magasnak számít. (Az év első két hónapjában az MNB két alkalommal bocsátott ki külföldön kötvényt, s emellett különböző nemzetközi pénzügyi intézmé-

nyek hitelkereteiből is forráshoz jutott az ország.)

Hárshegyi Frigyes szerint az előirányzott költségvetési intézkedések külföldi visszhangja egyértelműen pozitív. Kedvezően fogadják a befektetők azt a Magyar Nemzeti Banki elképzelést is, hogy a folyó fizetési mérleg hiányát egymilliárd dollárral kívánják ebben az esztendőben csökkenteni. Így a deficit várhatóan 2,5 milliárd dollár körül alakul.

Felgyorsul Magyarországon a devizagazdálkodás liberalizációja. A Magyarországon működő cégeknek hamarosan lehetőségük lesz arra, hogy exportbevételeiket devizaszámlán helyezze el. Lehetővé válik az is, hogy ugyanerre a számlára kerüljenek a külföldről felvett vállalati hitelek egészen felhasználásukig. Az ezekkel kapcsolatos kormányrendelet várhatóan egy-két héten belül megszületik, és viszonylag rövid idő múlva életbe is léphet. Folyik a devizakódex kidolgozása is. Ennek keretében várhatóan lényegesen egyszerűbbé válik a magyarországi toke kivitel. Olyan változások várhatók a devizakódex révén, amelyek a pénzügyi konvertibilitásának szélesítését eredményezik.

MODUL BAU
Szeged, Csongrádi sgt. 27. Tel.: 62/474-481, 62/491-022

A megyeházán rendezendő ÉPÍTŐANYAG-SZAK-KIÁLLÍTÁSON 1995. március 21., 22., 23-án
AZ ÚJ CSABAI, HOLLAND ÉS CSORNAI TETŐCSEREPEKRE ÉS IDOMOKRA
10% ÁRENGEDMÉNYT ADUNK!

MODUL BAU KFT.
Szentest, József A. u. 24. Tel.: 63/314-011

■ A Szegedi arcélek című sorozat legújabb kötete, Az elfeledett színgazgató, mátol kapható a könyvesboltokban. Főszereplője: Makó Lajos, a századforduló szegedi színházának direktora, kiadója: a Somogyi könyvtár, támogatója: a Szegedért Alapítvány és a szegedi önkormányzat, szerkesztője: Gyuris György, írója pedig Sándor János a szegedi színház rendezője. A kötet kapcsán öt kérdeztük.

■ A békebeli színidirektorról tri könyvében rejtőzik-e valamiféle üzenet a mai színházgagatók számára?

– Azt mondom erre, amit Arany János, hogy „gondolta a fene”, de azért hozzáteszem, valamilyen összehasonlítás óhatatlanul megfogalmazódik a könyvben. Aki nek füle van, az meghallja a felszisszenést: valami nagy baj van ma a színház, a kultúra környékén. Makó Lajos azt vallotta: „A szakmát csak az erkölcsiség erejével lehet csinálni.” Ez hiányzik legjobban a mai magyar színházból. Mondjuk ki feketén-fehéren: a szakma korrumpálódott. Makó Lajosnak rongyos volt

3 KÉRDÉS

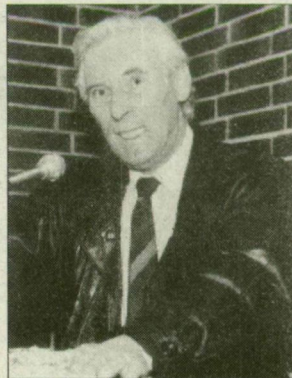
■ A rendező-íróhoz

„A szakmát csak az erkölcsiség erejével lehet csinálni”

az igazgatói széke, mert minden fillért a színpadra költött. Barátja tudott lenni a társulatnak is. Odafigyelt a kollégéira. Mikor egyszer észrevette, hogy egy valamikori kórta nyomorog, elintézte, hogy a Kass szállból naponta ingyen ebédet vigyenek neki. Egyik megvakult kellékes rezsijét saját zsebéből fizette. Akkor is éltek az országban olyan színgazgatók, akik ügyeskedtek és megtollasodtak, Makó nem maggazdagní akart, hanem színházat csinálni. De nem csonkította meg a társulatot sem csupán azért, hogy az ottmaradóknak többet tudjon fizetni. Bár színész volt, nem akart a saját színházában főszerepeket alakítani.

■ Szakmai szempontból, mit lehet tőle tanulni?

– Makó megelőzte korát. Gondoljuk csak el, micsoda merészség volt a századelőn Gogol monológot mondatni egy vidéki színház színpadán! Még a haladó szakmabeliek is megbotrántkoztak! Ugyanakkor Makó, minden modernséggel ellenére teljes mellszélességgel vállalta a népszínházat is. Vagyis minden társadalmi rétegnek kínált valamit. A városi vezetés nemtetszése ellenére kezdett féláron vasárnap délutáni előadásokat szervezni parasztok és csizmadia inasok számára. A sokszínű, sokarcú színház híve volt. Ma a szakma divatja csupán az extravagancia. Sikk lett nem becsülni a múltat és nem építeni az eredményeire.

Sándor János

■ Makó Lajos debreceni volt, mennyire tudott belegyökerezni a szegedi közéletbe?

– Annyira, amennyire egy felelős értelmiség embernek kell. Vigyázott arra, nehogy elszigetelődjön a többi gondolkodó szegedi kortársától. Nemcsak reprezentált, ahogy sok nagypolgár tette, hanem fontos szerepet vállalt például a Dugonics Társaság létrehozásában. Felelősnek érezte magát nemcsak a szegedi színházért, de a szegedi kultúráért is. Európai ember volt és szegedivé tudott válni.

Pacsika Emilia

Beszaladt

Finomabban szólva úgy hangzik, a madzag szaladt be, de van ennek teljes népi változata is: a gatyamadzag szaladt be. Nem szeretjük így mondani, mert a képes fantáziával megvert emberek előtt azonnal ellebeg némely ember meztelen fenéke.

Ha leesik a gatyá, politikai a blama.

Mikor szaladt be? Szerintem már húsz évvel ezelőtt is benn volt. Többször idézgettem Soós Gábor hajdani mezőgazdasági államiutkár akkori szavait: kiálltunk a csorgásba, és ugráltunk. Azt kiabáltuk: ügyse ázunk meg. Bőrig áztunk.

Azóta, úgy tudom, meg se száradtunk.

Attól kezdve egyfolytában adósak vagyunk a beismeréssel. Annak is elmúlt már tíz esztendeje, hogy minden szagos pártértekezlettől rémüldöztünk: most jelentik be, hogy fizetésképtelen az ország. Minden romlott azóta is, de még mindig nem jelentették be. Csak azt mondják, küszöbön az összeomlás.

Azt se veszik észre, hogy nincsen madzag a gatyánkban?

Ha nem veszik észre, soha nem tudjuk befűzni.

Minden állami mozdulatra azt mondják viszont, ez a mentőkötelet. Az utolsó szalmaszál.

Azt se látjuk azonban, kinek dobnák a mentőkötelet. Majd később ismerik be, ez is célt tévesztett.

Nem olyan régen történt, hogyne emlékeznénk rá: amikor azt akarta az állam, hogy több marhája legyen, fizetni kezdett az újszülött borjaként. Előtte, igaz, azért fizetett, hogy vágják le a teheneket, ehhez képest hatalmas hátrarc történt. Tehát állami dotációval gyarapodott állattalományunk.

Nem lehetne legalább ugyanezt tenni az emberi gyerekek továbbra is? Évtizedeken át dicsekedtek vele, mennyire humánus a mi rendszerünk, hiszen anyagilag is a szülő anyák mellé áll, nemcsak erkölcsileg. Amikor Fock Jenő nyitott egyet a csapon, újszülött csecsemők kezdtek folyni belőle. Régen volt, szülők lettek, akik akkor születtek. Ezért van megint néminemű népesedési hullám. Én nem tartom annak, mert így is messze lemaradtunk a szükséges mértéktől, de gusztus dolga, kibeni mi hullámzik. Most tekernek megint egyet ugyanazon a csapon, de zárás irányába fordítják. Tartok tőle, gyerekeket zárunk a csapba. Minek nekünk minden gyereket dotálni?! Akinek bőséges a fizetése, nincsen rászorulya.

Erre azt mondja a kiokosodott állampolgár, akinek törvénytelenül nagy a jövedelme, annak lenne legkönnyebb a körmére nézni. Miért szemérmeskednek még mindig velük? Ha kutyákat tudunk idomítani a heroin előkaparására a pokol fenekéről is, ezerszer könnyebb az illegális pénzeket kiszagolni. Aki pedig törvények betartásával jut komoly jövedelemhez – juthat egyáltalán? – attól a néhánytól nem szabadna sajnálni ezt se.

A gyerek a cél, mert a gyerekekben van a jövőnk! Ha gyerekkünk se lesz, nem marad az se, aki kimásszon a csávából.

Csúfondáros dolog jut eszembe. Nem lehet, hogy már a borjúkötelünk is beszaladt? Félek, fölfújtt léggömbben téngfergünk.

Léggömbök sorsa, hogy sorra szétpukkannak egyszer.

Horvát László